Szekesfehérvár XXV. évf. 279. Csütörtök 1918. nov. 14

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:

1 hóra	2·50 K	1 hóra	2·50 K
1 évre	30 K	1 évre	30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Válaszuton.

Népuralom, köztársaság, demokrácia, ezek a szavak legjavakoribbak most az emberek ajkán. Hallottuk a kérdést derék hívő magyartól: *hát lehet-e keresztény magyar ember köztársasági?*

Erre az aktuális kérdésre nyiltan válaszolunk:

A törvényhozói jog a nemzeti jogok leglényegesebb joga. Ebben pontosul össze a nemzet egész bölcsesége, ereje és életrevalósága; ezáltal jut kifejezésre a nemzeti szuverenitás teljessége.

Amely nép a saját sorsáról rendelkezni nem tud, vagy nem akar, az nem erősödhetik meg nemzetté, vagy ha azzá erősödött, visszafejlődik néptörzsé és mint ilyen eltengődhetik egy ideig más népcsaládok kebelén, de azután csatnyul és elenyészik a nagy népek tengerében.

A nemzet bölcsességétől függ, hogy minő kormányformát ad az országnak, melynek határai között hazát szerzett magának. Függ ez a népjellem sajátságaitól és függ azoktól a körülményektől is, melyek között a nemzet a hazát megszerezte és azt birtokolja. Uralkodni szerető nemzetek, ugyszintén azok, melyek ellenséges népektől vannak körülvéve: rendszerint a monarchiát választják magukuak, mig gazdasági hajlamokkal biró népek, melyeknél a közgazdasági célok alkotják az állami ideálokat és melyek biztonságban érezhetik magukat országuk határai között, inkább a köztársaság felé hajlanak.

A kereszténység szelleme és tanai ugy a monarchikus, mint a köztársasági kormányformával összeegyeztethetők, helyesebben, *a kormányforma kérdését nem is érintik.* Mikor az egyház megszületett, az evangelium tanai terjedni kezdtek a római birodalomban, mely akkor despota Gézárok uralma alatt nyögött és Ázsia néptörzsei között, akik őseredeti szilaj szabadságban éltek. A hithirdetés akadályokba ütközött itt is, ott is, de csak olyan időszakokban és csak azokon a helyeken, amikor és ahol a lelkiismereti szabadságot elnyomták.

Szabadság az életeleme minden szellemi és erkölcsi erőtényezőnek, így a vallásnak, így az egyháznak is. A szabadság pedig a testvéri érzésből születik, melyet a vallás ápol és fejleszt az emberben. Amikor testvéri jobbot nyujtanak egymásnak az emberek, akkor lejezik ki tisztelettudat és becsülettudat, emberiségek jogai iránt. Testvéri szeretetben élő emberek el nem nyomják egymást. Lehet közötte erős és tanult, lehet gyenge és tanulatlan, az erős védeni fogja a gyengét, a tanult segiteni fogja a tanulatlant.

Csak ahol a testvéri érzés meggyengül és megfogyatkozik, ott üti fel fejet az önzés, mely mindig zsarnokságot szül. Zsarnok az önző hatalom, zsarnok az önző nagyravágyás, pénzvágy és minden szenvedély, melyet rabul ejtett az önzés.

Emberek testvéri érzéséből alakul meg a demokratikus család, ahol a családfő szeretettel uralkodik és kormányoz, a családtagok szeretettel engedelmeskednek. Családok testvéri érzéséből tevődik össze a demokratikus társadalom, melyben a különböző rétegek szeretettel segitik, támogatják egymást. A társadalom testvéri érzéséből fejlődik ki a demokratikus állam, melynek polgárai szeretetből támogatják a közhatalmat, képviselje azt bárminé kormányforma, a közhatalom pedig szeretettel gondoskodik a polgárok javáról.

Ez az a nagy ideál, melyért az emberek a demokracia korában lelkesednek, ez az, melyet keresve-keresnek. A mely társadalom, a mely állam ezt megvalósitja, az boldog élet [illegible] polgárai számára.

És minthogy a kereszténység legbensőbb lényege a szeretet, azért az egyház mindig rajong a demokráciáért. Az abszolutizmusnak legridegebb korszakaiban hirdette és gyakorolta a gyengék védelmét, a szegények és gyámoltalanok felkarolását. Hirdette a polgári jogok kitérjesztésének szükségét és küzdött is érte. Egy demokrata társadalom és állam, melyben az emberek testvérekként szeretik egymást, legszebb álma az emberiségnek és legnagyobb valósága az életnek ha létre jön.

De csak ilyen demokráciáért érdemes lelkesedni, dolgozni és küzdeni.

A demokracia nem is jelent tulajdonképen csak népuralmat, hanem népmegbecsülést és népszeretetet. Adjuk neki ezt a cimet: Népszereteten alapuló népuralom. Ezzel kifejeztük lényegét, becsét és értékét.

Reméljük, hogy a mostani rohamos alakulások a *népek testvériségéhez* vezetnek és megalapozzák a *világbékét.*

Ahol meltón ünnepelik a békét.

Imádkozó angol parlament.

London, nov. 11. Az alsóházban *Lloyd George* miniszterelnök lelkes éljenzés közepette felolvasta a fegyverszüneti feltételeket, amelyeket — ugymond — reggel öt órakor, egész éjszakán át tartó eszmecsere után aláirtak. Azután igy folytatta:

— Ma délelőtt tizenegy órakor *befejeződött az a borzalmas és rettenetes háboru, melyben az emberiségnek valaha is része volt.* Remélem, hogy ezen az eredményteljes reggelen az utolsó háboru az véget. Most nincs idő a beszédre, szivelnk hálával vannak megtelve, amelynek kifejezésére nincs szó. Inditványozom tehát a ház azonnali elnapolását, hogy a templomban fejezhessük ki hálánkat Isten iránt a nagy veszedelemtől való megszabadulásért.

A ház tagjai ezután ünnepi menetben a templomba mentek.

Fejérvármegye tanitóihoz.

Hazánk szabad és független állam! Szabadságát és függetlenségét kivivta gróf Károlyi Mihály és kisded csapata egy vér nélküli éjszakán. Károlyi kitüzte a forradalmi zászlót és 1918 év október hó 31-ének éjszakáján győzött. Mire 1918 év október 31-ének reggelét a felkelő nap bearanyozta, akkorra Magyarország már szabad és független volt. Károlyi neve a történelem márványlapján Rákóczi és Kossuth neve mellé került, sőt az utókor Károlyit nagyobbnak fogja tartani, mert neki vér nélkül sikerült kivivni azt, mit eddig annyi véráldozat árán senkinek nem sikerült.

A népek a négy éves láng és vértenger fürdőjéből megtisztult aggyal kikerülve belátták hogy tovább is nem lehet az, hogy milliók éljenek egyért.

A XX-ik században lehetetlen bálványokat a nép meg nem türhetvén, a trónokat ledöntötte és mindenütt maga veszi át az uralmat, azaz a nép önmagát kormányozza.

Történelmi nagy napok ezek tanitó testvéreim.

Március 15 elhomályosult, helyette október 31-ét nyomattuk piros betükkel a kalendáriumainkba.

A népkormány első közoktatási minisztere: Lovászy Márton a „Néptanitók Lapja“ 1918 évi november 6-án megjelent rendkivüli számában elrendeli, hogy újjászületésünk nagy napját minden iskola tanitója a legelső tanitási napon együtt ünnepelje meg tanitványaival. A rendelet részletesen elmondja a tennivalókat. Én csak a figyelmüket hivom fel lelkes tanitóimnak a rendeletre.

Kérem Önöket, hogy a nagy napot jól vésték tanitványaik lelkébe.

Mondják meg nekik, hogy

Egyes szám ára 10 fillér.

nem hiába omlott annyi vér s nem hiába szakadt meg annyi sziv a honért, mert Magyarország Mohácsnál elvesztett teljes függetlenségét, teljes szabadságát — visszakapta.

Éljen a magyar köztársaság!

Székesfehérvár, 1918 nov. 10.

Györffy József
tanfelügyelő.

Riffer Géza

tiszti főorvos

közegészségi jelentése 1918. évi október hóról.

Október hóban a város közegészségügye kedvezőtlen volt amennyiben a spanyolnátha megbetegedés az előbbi hónapokhoz arányitva lényeges emelkedést mutatott, járvánnyá fajult s habár a megbetegedések legnagyobb számban igen könnyü vagy közép sulyosak voltak mindamellett sok esetben veszélyes és halált okozó komplikációk, legnagyobb számban tüdő gyulladás társultak hozzá, ugy, hogy kifejezetten a spanyolnátha 111, a tüdőlob pedig melynél az előrehaladt spanyolnátha nem lett ugyan kimutatva, de nagy százalékban ezen alapok volt feltételezhető, 36 áldozatot követelt. E két együvé sorozható megbetegedésnek tehát összesen 147 halottja közül 84 a katonák és hadifoglyokra esik, kik sulyos betegségükkel a vidékről is a helybeli katonai korházba hozattak be, 63 halál eset pedig a polgári lakosságra esett. A járvánnyal a közegészségügyi bizottság, mely időközben járványbizottsággá alakult át, több izben foglalkozott a szükséges és keresztülvihető óvintézkedések foganatositása céljából. — A közép és elemi iskolák, óvodák meghatározott időre bezárattak, a spanyolnátha betegség bejelentése kötelezővé tétetett s egyéb óvintézkedés foganatosittatott, melyekre a közönség figyelme hirdetmény utján lett felhiva. Ezen kivül magasan állott a vérhas megbetegedések száma is, mint a háboruval járó nagy embermozgalomnak következménye. A megbetegedett 92 eset közül 38 katona, 54 civil volt, a halálozás pedig 14, ebből 9 katona, 5 polgári egyén.

Született 41, ebből törvényes fi 17, nő 22. házasságon kivüli fi 1, nő 1. — Házasságra lépett 20 pár. — Meghalt összesen 159, ezek közt fi 93, nő 66, törvényes 7 éven aluli fi 16, nő 7, házasságon kivüli fi 1, nő 2. — A polgári kórházak 39 halottja közül volt 31 idegen, 18 székesfehérvári. — Hősi halált halt miniszterileg megállapitva 21 székesfehérvári katona beszámitva halottaink közé. A helybeli katonai kórházakban meghalt 132 katonai egyén. Egy éven aluli csecsemő meghalt 10. A halálozások a születéseket 118-al mulják felül. ha azonban a 21 idegen kórházi halottat leszámitjuk, ugy a népesség apadása 97 lesz.

A járvánnyá fajulható kórok állása: vérhas 92, ebből 36 katona, hasihagymáz 8, ebből 2 vidéki, kanyaró 10, diftheritisz 5.

Járványkórházi kimutatás: a mult hóról maradt 2, felvétetett 8, ápoltatott összesen 10. Ezekből elbocsájtatott 2, meghalt 2, korházban visszamaradt 6. — Apolási napok száma 87.

A Katholikus Népszövetség Helyiigazgatóihoz.

Tekintettel a postai érintkezés nehézségeire, a Katholikus Népszövetség elnöksége, miután csatlakozott a Nemzeti Tanácshoz, a helyi szervezetek vezetőségének figyelmét az alábbiakra kivánja felhivni:

A kormány és a Magyar Nemzeti Tanács minden erejüket megfeszitik a kivivott szabadság, és nemzeti függetlenség biztositására, a vagyon és személybiztonság megovására, valamint a rend fenntartására. A Nemzeti Tanácsban egyesült partok és világnézetek exponensei ismételten kijelentették, hogy most sem osztály, sem felekezeti, sem világnezeti harcot nem fogják folytatni és a maguk táborában nem fognak megtürni. A Katholikus Népszövetség is ezt vallja s azt tartja, hogy a rend helyreállitása s az uj alkotmányos élet biztositása ma a legfontosabb szempont. Ennek kell ma mindent alárendelni. A Katholikus Népszövetség tehát felszólitja helyi szervezeteinek vezetőségét, hogy ezt a szempontot tartsák szem előtt.

Ezért felszólitjuk a Katholikus Népszövetség helyi szervezeteinek vezetőit, hogy el kitsák meg a helyi Nemzeti Tanácsokat, hogy megtegyen az a szerv, amely a központi kormányzato, a megyei és a községi adminisztrációt a rend fenntartásában támogatja. Különös nyomatékkal ajánljuk, hogy fegyverbiro tagjaikat buzditsák a nemzetőrségbe való belépésre, mert a magánvagyon védelme együtt a közvagyon védelme is s a bolsevikí anarchiát egyedül azáltal tarthatjuk távol, az ország tól, ha mi mind annyian egyesülünk a rend fentartására. Excesszusokat nem szabad türni. Az önbiráskodás ellenkezik a keresztény elvekkel és ez ellen gátat emelni emberi és keresztény kötelesség.

A felhivásunk értelmében tett intézkedésekről szives jelentést kér *a Katholikus Népszövetség elnöksége.*

HIREK.

— Egyházmegyei hir. Kudó József katonai szolgálat alól felmentetvén, a megyéspüspök Fehérvárcsurgóra küldte helyi lelkésznek, Németh Vince fehérvárcsurgói helyi lelkész Velencére került kisegitő káplánnak; Peék Gyula velencei plebánosnak ugyanis torokbaja miatt hosszabb idön át tartózkodnia kell a hangos beszédtől. — Holeksy Ágoston érdi plebános, ki három évet harctéri szolgálatban töltött, ismét átvette plebániája vezetését.

— Balatonfüredi lelkészség. Dr. Rott Nándor veszprémi püspök Balatonfüreden helyi lelkészséget állitott fel, amelyre dr. *Luttor* Ferenc pápai kápiánt, városunk szülöttét nevezte ki, aki eddig Konstantinápolyban a kormány megbizásából magyar történelmi emlékek kutatásával foglalkozott. Örvendünk a kinevezésen, mert dr. Luttor Ferencben a balatonfüredi kath. hivők s a hatalmas fürdőtelep kath. vendégei is a mily képzett, ép oly buzgó lelkipásztort nyertek.

— **Gróf Károlyi József főispán** a megyei közigazgatási ülésen bejelenti, hogy a belügyminiszter arra kérte, hogy a jelenlegi viszonyok között ne távozzék helyéről, tekintettel, hogy a közrend és a hatóság és állam tekintélye megkivánja, hogy a főispáni állás betöltetlen ne maradjon. Addig, mig alkalmas utód személyében a belügyminiszter nem határozhat, a köz érdekében addig állásában megmarad. Addig is kéri a vármegye és város hatóságainak és közönségének támogatását és bizalmát.

— **A gazdasági hivatal** vezetését a polgármester Kovács A. Sándor tb tanácsosra bizta.

— A Nemzeti Tanács összbizottságának teljes ülése szombaton délután 5 órakor lesz. A Nemzeti Tanács valamennyi tagja jelen legyen e nagyfontosságu gyülésen!

— **Közélelmezési hirek.** Mivel Schnitzinger László hentes, valamint családja spanyol beteg, erre való tekintettel a sózott szalonna árusitását Vine József Rákóczy-uti hentesre bizta a közélelmezési bizottság. — *Kováts A. Sándor* a közélelmezési bizottság elnöke, — aki önzetlenül oly sokat dolgozott a közélelmezés ügyében, lemondott és a napokban adta át hivatalát dr. Holly Gézának.

— **Veszélyben az áramszolgáltatás.** A villamtelep igazgatóját tegnap éjjel 3 napszámos fegyverrel kényszeritette, hogy napszámukat fizesse ki, és mikor ez megtörtént, otthagyták a munkát. Erdős igazgató jelentést tett az esetről a Nemzeti Tanácsnak és kérte, hogy szerezzenek részére 3 napszámost, különben az áramszolgáltatást nem biztosithatja.

— **Követésre méltó példa.** Dréher Antal váli uradalmának felügyelője *Galter* Frigyes, a hazatérő katonák és munkanélküliek kértére megjelent a községházán, ahol a plebános tolmácsolta a nép kérelmét. Az uradalom részéről a napszám 10—20 koronáig állapittatott meg. Hogy a hazatérők élelemmel láttassanak el, a felügyelő a burgonyaszedést és kukoricatörést negyedik, a favágást pedig harmadik részért állapitotta meg. Az urodalom rajta lesz, hogy a lehetőség szerint zsir, liszt stb. váltsa be. Minden keresménynek hazavitelét is készséggel megigérte. Kilátásba helyezte, hogy addig is, mig a birtokreform keresztülvitetik, bárki is az urodalmi földekből olcsó bérlethez juthat.

— **A trafikot ellenőrzi a Nemzeti Tanács.** A dohány igazságtalan szétosztása miatt rengeteg panasz halmozódott fel. A Nemzeti Tanács elhatározta, hogy a trafikmanipulációkat is megszünteti, a trafikkiosztást ellenőrizteti s lehetetlenné teszi azt az eddig szokásos volt rendszert, hogy a protekciósok otthon halomra gyüjthették a dohányt, mig a nép nagy többsége dohányinségben kinlódott. A Nemzeti Tanács a trafik szétosztásának ellenőrzésével megbizta *Hajós* Józsefet és *Mihályi* Józsefet, a Nemzeti Tanács két tagját, hogy legerélyesebben intézkedjenek a trafikszétosztásra vonatkozóan. Hajós és Mihályi már tárgyaltak Havas főtrafikossal, a Budapestről érkező szállitmányt őrség fogja kisérni, megérkezésekor a dohányt bizottság veszi át és legigazságosabb kulcs szerint fogják a dohánymennyiséget a kistrafikosoknak szétosztani. A trafikosok kötelesek lesznek a dohányt mielőbb a közönségnek elárusitani. A cserekereskedést, vagyis a dohánynak tojásért, terményekért való becserélését a Nemzeti Tanács szigoruan tiltja. — Hajós és Mihályi minden lehető intezkedést megtesznek, hogy a dohány a nép legszélesebb körzeteihez is igazságosan eljússon. Kell, hogy a protekciós rendszert végre gyökeresen kiirtsuk.

— **A keresztény nők szövetsége** kedden este gyülést tartott, amelyen egyhangulag csatlakozott a Nemzeti Tanácshoz. A gyülésen az a vélemény alakult ki, hogy az alig 200 taggal rendelkező Feministák egyesülete 2 kiküldöttet választott a Nemzeti Tanácsba, méltányos, hogy a 420 taggal biró Keresztény Nők Szövetsége 4 taggal képviseltesse erdekeit, akik közül kettőt az intéző bizottságban kernek felvenni. Megválasztották Schréter Istvánnét, Szüts Jenőnét, dr. Györke Margitot és Manger Irént.

— **Feloszlatott kórház.** A Grupp C. tiszti kórház, amely legutóbb az aggintézetben volt elhelyezve, a mai napon feloszlott.

— **Ingyen fa a szegényeknek.** A Nemzeti Tanácsnak Závaros dr. főkapitány bejelentette, hogy a tüzelőanyag hiányát meg fogja enyhiteni azzal, hogy a város területén levő kivágandó fákból 300 waggon mennyiséget a szegény családok közt szétosztat. Terve szerint 800 teljesen vagyontalan család és 400 ellátatlan család kap fát. A szegények a fát önköltségi áron kapják, vagyis a kivágás es felaprózás diját fizetik. Egy családnak 3—4 köbméter fa jut, köbméterenkint 12 koronáért házhoz szállitva. A Nemzeti Tanács lelkesen támogatja Závaros inditványát, és minden lehetőt megtesz, hogy a város szegény családjai télre fát kapjanak.

— **A vegyvizsgáló állomáson** helyszini vizsgálattal ellenőriztetett 84 tej, ezek közül 13 mintáztatott és 3 volt hamisitott. Beérkezett egy paprikaminta, mely hamisitott volt, egy tejfel, mely megfelelt. Ecet több üzletben helyszinen lett vizsgálva, 2 minta közül laboratoriumi vizsgálat szerint egy nem felelt meg a követelményeknek. Vizvezetéki viz állandóan és rendszeresen vizsgáltatott, minősége mindig kifogástalan volt.

— Az árdrágitókat *legszigorubb büntetésekkel sujtják*. A Nemzeti Tanács sürgette, hogy az árgrágitás bünei soron kivül, sürgősen tárgyalják és itéljék el elretentően. Erre vonatkozó hatósági hirdetésre — mely lapunk 4 ik oldalán olvasható — külön is felhivjuk a figyelmet.

— Helyreigazitás. A F. Naplónak f. hó 8-iki számában „Vértesacsán" c. mu hirek Vátra vonatkozó közleményét a következőkben helyreigazitom:

1. *Tarafás* Béla vári főszolgabiró minden komolyabb eknek igenis megszólása. A mely szókés a népre a lehető legrosszabb hatást gyakorolta. A szolgabiró hivatalban helyettesitett *Balázs* Károly tb. főbiró az összes irodai személyzetet. Végzik a napi teendőket, anélkül, hogy hivják szám is megtörtént volna.

2. *Várady* Sándor jegyző betegszik. Már meg lábadozóban van és kapott szabadságot. Családja hosszas unszolásra és rábeszélésére nagyon el a községet, hogy magát nyugodtabb helyen gyógyitassa. Helyét Gelle nevű fia, mint vár s. jegyző a biró és elöljáróságban együtt, közmegelégedésre tölti be. Ezek ellen eddig senki részéről még egy lelyeggyo szóban sem panaszkodtek.

3. Egyelőre egy boltot meg nem támadtak, annak kevésbbé boltotta ki. — Az egész „boltok" kifosztás csak annyi igaz, hogy az első gyülés szónoklatain a biró, Tarafás főbiró és csatlósa a galiteista. Felszólitják tb. szolgabirónak, hogy minő beszédek, ha provokáltatom ezt is nyilvánosságra hozom. A hatása alatt egy pár éretlen 13—14 éves suhanc az egyik boltnak egyetlenegy ablakát benyomták. A benyomott ablakon, mely az utcára nézett, a sötét este az egyik bemászott. De az akkor már működésben levő nemzetőrség, melynek felállitásán egyedül és kizárólag *Molnár* tiszthelyettes érdeme, letten érte, egy pár pofon kiosztásával utána elbocsátotta.

4. Bomba — a főszolgabiró előtti téren el nem sült. Az egészből az igaz, amint később kiderült, hogy az egyik harcterről hazaérkező katonank tarisznyájában egy bomba maradt. Beérvén a községbe, nem tudta, hogy mit csináljon a veszedelmes jószággal. Hazavinni nem akarta; ártalmatlanná tenni nem tudta: fogta és bevágta a kastélykertnek félre eső részébe, távol, főleg a szolgabirói, mindennemű épülettől, késő este lévén, ahol sem állatban sem emberben kárt nem tehetett.

Az elmondottak igazságáért bárhol és bárki előtt felelek. Főleg nem türöm, hogy úgy az egyházi, mint világi elöljáróit mindenkor tisztelő, józan és becsületes hiveimet bárki is hazug, rémhirekkel bepiszkitsa. — Chay plebános.

— **Lovakat szerezhetnek a** gazdák, ha erre vonatkozó igényüket a Nemzeti Tanács irodájában a városházán bejelentik.

— **Házasság.** Nem annyira az erkölcsösége miatt, mint inkább a tanuság okáért mondjuk el a következő megtörtent dolgot. L. M.-né, egy halál hadi özvegy, két gyermek anyja az egyik kórházban dolgozott, mint ápolónő. Ugyanott szakácskodott Kóbor István, simontornyai származásu katona, hét hónapon keresztül. Megismerkedtek s Kóbor megkérte az özvegy kezét. Elmondta, hogy otthon szép birtoka van, leveleket mutatott, amelyekben a ma sürüen referált az otthoni gazdaság állapotáról, megtörött a vagyáról örömről, amelyek az uj asszony várjak, aki a rideg gazdaságba rendet és melegséget hoz. Az eskövő megtörtent annak rendje és módja szerint, a plebános ugynevezett könnyekig megható beszéget mondott, amelyben dicsérte a derék katonát, akit az elhalt férj is gyermekeit magáénak fogadja és apai szeretettel gondoskodik sorsukról. Az uj pár elutazott Simontornya felé. Sárbogardon azonban elakadtak. Az uj férj különféle ürügyek alatt három napig Sárbogardon rostokolt az állomáson. Ez volt a násutazás. Mikor aztán a menyecske türelme nem birta tovább, elindultak Simontornyára. Oda is értek s a férj bemutatott a feleségének egy szép 40 holdas szőlőt, mint tulajdonát. Az asszony örült, de megis a hazaút is el akart jutni. A férj messziről mutatott egy szép palatetős házat, hogy az az ő tulajdona. Mikor odaértek, Kóbor nem ment be az asszonnyal, hanem azt mondta neki:

— Menj csak be te egyedül. Majd megláto. hogyan lesznek lepve. En majd kint várom a hatást.

Az asszony bement és nagy óvatossággal megkérdezte:

— Ez a Kóbor István háza?

— Már mint azé a gazemberé, ki-e minésen annak egy kutyaháza se.

A világosság hirtelen földerült. Meg világosabb lett azonban a községházán, ahol elmondták az asszonynak, hogy Kóbornak volt már vagy nyolc felesége, a legutolsót pár év előtt verte agyon, ült is érte néhány esztendőcskét. Azután utiköltséget adtak az asszonynak és a lelkére kötötték, hogy óvakodjék a börtöntöltelektől, mert nem lesz irigylendő a sorsa.

Az asszony azonnal visszafordult, a válás azonban nem ment valami nagyon könnyen. A derék férfi azonban sehogysem akart lemondani a házasélet örömeiről s az asszonynak élethalálharcot kellett vele vívni, mig a vasuton katonák nem keltek a védelmére s karddal tartották távol az erőszakoskodó kékszakálut.

A fiatalasszony most meginditja a válópert.

— Nem szabad barkinek szeszesitalt adni. Dr. Zavaros Aladár h. főkapitány előterjesztésére a Nemzeti Tanács tegnap ugy határozott, hogy az alkoholkimérést a belvárosi vendéglőkben csak déli 12-től fél 3-ig és este 7-től fél 9 óráig, a külvárosi étkezőhelyiségekben pedig csak déli 12-től fél 2 óráig engedi meg. Egyéb helyeken szeszes ital egyáltalán nem szolgáltatható ki. Aki e tilalom ellen vét azt a rendőrség legszigorubban fogja büntetni és attól a Nemzeti Tanács javaslatára a pénzbüntetőhatóság a jogot el fogja venni.

— Sajtóhiba. Lapunk tegnapi számában „Megalakult a papi tanács" cimü cikkben a házberrendezés szó helyett *párbérrendezés* olvasandó.

— Halálozás. Szabó Ferenczné szül. Hajduna Juliánna, folyó hó 11-én elhunyt. Temetése tegnap délután volt a Szentmarómság temető halottasházából.

— Felhivás. A székesfehérvári szellemi munkások — közös magántisztviselők, ügyvédek, orvosok, tanárok, birák s más szellemi munkát végző egyének — szervezetének megalakitása céljából felkérünk mindenkit, aki e táborba tartozik, hogy f. hó 14-én, azaz csütörtökön d. u. 4 órakor a vármegyeház termében tartandó alakuló értekezleten saját jól felfogott érdekében megjelenni sziveskedjék. Hazafias üdvözlettel: Pap János, Simon Sándor, Hermann László, Rajniss Lajos.

— Hirdetés. Irodánkban kötelezettségi nős, testi nőtlen hadiokkant munkaközvetitésen jelentkezett. Ezek legnagyobb része szolgálat vagy portási minőségben óhajtana alkalmazást nyerni. Fizetésük megegyezés szerint. Aki ily hadiokkantat elhelyezni tud, forduljon bizalommal a Fejérmegyei és Székesfehérvári Városi Hadigondozó Népirodához (Megyeház), ahol legtöbb felvilágositást nyer. *Szepessy Géza*, igazgató.

— A leszerelés gyorsan megy a honvédségnél. Naponta 18—22 év közötti legfiatalabb korosztályú katonák, akik pottestüket elhagyták, a hadügyminiszter rendelete értelmében bevonulni tartoznak.

— Meghivó. A Fejérmegyei Vendéglős Szövetség választmánya és a Szikvizgyár Szövetkezet igazgatósága ma, november 14-én délután 3 órakor Palotai-utcá 2. sz. alatti helyiségében ülést tart, melyre a tagok megjelenését érdekelik megvedése céljából mulhatlanul kéri *Fekete Géza*, elnök.

Elevenen, nagy gonddal szerkesztett bátor keresztény napilap az Uj Lap Bpest. VIII. Szentkirályi u. 30. Negyedévre 9 K.

A keresztény magyarország központi lapja az Alkotmány Bpest VIII. Szentkirályi u. 28 b. Előfizetési ára negyedévre 22 korona.

Szinház.

Heti müsor:

Csütörtök: Böregér.
Péntek: Hejehuja báró.
Szombat: Szókimondó asszonyság.
Vasárnap: d. u. Postásfiu és huga.
este: Szókimondó asszonyság.

Önkéntes árverési hirdetmény.

A székesfehérvári 7711 sz. tkvi. betétben A I. 1—2 sor 7028/2. 7028/3 hrszám, az u. o. 8594 sz. tkvi. betétben A a 1 sor 7028/4 hrszám és az u. o. 8535 sz. tkvi. betétben A a 1 sor 7028/5 hrszám alatt felvett a Kertaljai dülőben fekvő egyenkint 470—400 □ öl területü **négy darab házhelyet** (Gulig István-féle telkek, közel a Budai uthoz) **f. évi november hó 17-én (vasárnap) d. e. 10 órakor** ügyvédi irodámban tartandó önkéntes árverésen a tulajdonosok megbizásából a legtöbbet igérőnek eladom.

Az árverési feltételek irodámban (Nádor u. Koronafiház) megtekinthetők.

Székesfehérvár, 1918 nov. 12-én.

Dr. Molnár János
ügyvéd.

Székesfehérvár rab kiszolgáltatott polgármesterétől.

Ad. 11507—1925. sz.

Hatósági hirdetmény.

Az országos közélelmezési hivatalt vezető m. kir. minister 25700/1918. számu rendelete értelmében minden sertés levágását előre be kell jelenteni a hatóságnak és *minden levágott sertés után* — **és** meghatározott időben és helyen — *2—5 kg. olvasztott zsirt kell közszükségleti célokra beszolgáltatni*, hogy az ellátatlan lakosság s a harcterekről visszatérő hős katonáink élelmezését minden körülmények közt biztositsuk.

Felhivom ennélfogva mindazokat akik sertéseket hizlalnak, hogy hizott sertéseiknek levágását előre okvetlen jelentsék be, a hivatalos órák alatt a rekviráló hivatalban (Zichy ház II. emelet 1. ajtó.)

Hiszem és reménylem, hogy felhivásomnak városom hazafias lakossága a legnagyobb pontossággal megfog felelni s ezzel az ellátatlan lakosság szükségletének kielégitése körüli fontos munkámban hazafias készséggel támogat.

Szfehérvár, 1918 november 5.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

Mindenki szeretetteljes együttműködéssel teljesitse kötelességét a haza, az otthon, városunk és falvaink megvédésében, a közrend biztositásában.

Köhögés ellen kitünően bevált háziszer; a Störk pasztilla. Egy doboz ára 2 korona **Szűts Róbert** gyógyszertárában.

Veszünk magyar hadikölcsönt Általános Bank és Takarékpénztár r. t. Székesfehérvár.

— **Dr. Falvay Jenő** orvos rendelését Kossuth u. 6 szám alatt megkezdte.

— **Bojtorján hajszesz** nagyon bevált hajápoló, erősiti a haj gyökereit s szünteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona. — **Szűts Róbert** gyógyszertárában. Károly király-tér.

— **Olvasóinkhoz.** Kiadóhivatalunk minden gonddal arra törekszik, hogy olvasóközönségünk rendesen megkapja a lapot. Utóbbi időben lapkihordóink spanyolbetegsége miatt az előfizetőinknek a lapot nem küldhettük pontosan. Hogy ezen állapoton segitsünk, felkérjük előfizetőinket, *akik a lapot nem kapták meg rendesen*: jelentsék azt pontos cím feltüntetésével levelezőlapon, vagy élőszóval a **kiadóhivatalnak.**

7253. szám.

fk. 1918.

Felhivás

a közszükségleti (életszükségleti) cikkek elárusitóihoz.

A négy és fél éven át folyt háboru, az árucikkekben beállott hiány és [illegible] mányaként jelentkező nagy kereslet különösen az utóbbi kétesztendőben hihetetlen mértékben felszöktette az árucikkek piaci árait. Ehhez járult, hogy egyes lelkiismeretlen, mindenképen meggazdagodni vágyó árusitók az árucikkek árait önkényesen, kényükkedvük szerint emelték és számitásból minél nagyobb jogosulatlan haszon elérése céljából az árukat elrejtették, felhalmozták ugy, hogy a fogyasztó közönség az iszonyatos terheket, kiadásokat hová-tovább képtelen volt elviselni, sőt igen sok közszükségleti cikkhez hozzá sem jutott.

A jelenleg vezetésem alatt álló rendőrség a régi, különösen azonban az ujra a Nemzeti Tanács előtt letett esküjéhez hiven minden idejét kötelessége szerüen arra fogja felhasználni, hogy teljes erejével megvédje a közbiztonságot és közrendet, nemkülönben a dicsőségteljes forradalom által kivivott eredményeket és ezzel megóvja a város lakosságának közszükségleteit és belső békéjét.

Ennek elemi feltétele és legfőbb biztositéka, hogy mindazok, akiket illet, tudomásul vegyék ama jóindulattól vezetett, de egyuttal igen komoly és határozott felhivásomat, miszerint saját, jól felfogott érdekükben is óvakodjanak bármely árucikk elrejtésétől, felhalmozásától, továbbá a maximális árak átlépésétől és általában oly árak megállapitásától, ami a tisztességes kereskedői hasznot bármily mérvben is meghaladja.

Teljes szigoruisággal üldöztem eddig is mindennemü árdrágitó visszaélést, — a jövőben azonban a megszaporitott rendőrség minden egyes tagjával együtt kérlelhetetlen szigoruisággal fogom kutatni az árdrágitókat, az áruk elrejtőit és felhalmozóit, és — legyenek azok piaci kofák és kisiparosok, vagy hatalmas raktárral rendelkező nagykereskedők és gyárosok — kiméletet nem ismerve, pénzzel meg nem váltható elzárással sujtom őket és ezenfelül nem csak arról fogok gondoskodni, hogy neveikről a közönség tudomást szerezzen a hirlapok utján, hanem a felsőbb hatóság itéletének beváráson nélkül a köznyugalom megóvása végett törvényben biztositott jogoknál fogva ipari engedélyüktől is megfosztom a visszaélőket.

A négy és fél éves, fájdalmas, gyászt és pusztulást hozó háborut kell, hogy az épités az alkotás munkája válsa fel.

Amily lelkesedéssel, szeretettel és a legmesszebbmenő segitséggel járul a rendőrség az alkotás nagy munkájához, épp oly szigorral, erővel és nem csökkenő szorgalommal lát azok ártalmatlanná tételéhez, akik a városokat szenvedő lakosságát a közszükséglet cikkek eladásával zsarolják, e cikkek beszerzését megnehezitik s igy a komoly idők nemes, de nehéz munkáját akadályozzák.

Székesfehérvár, 1918 november 11.

Dr. Zavaros Aladár
h. rendőrfőkapitány.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől

11750 1918 szám.

Hirdetmény.

Tudomásulvétel végett közlöm a magyar hadügyminiszter alábbi rendeletét.

Szfehérvárott, 1918 nov. 9.

Dr. Saára Gyula
polgármester

A..város polgármesterének Székesfehérvár. Félreértések elkerülése végett tudtul adom, hogy a közrend és biztonság fentartására szervezett nemzetőrséghez csakis az általam elrendelt helyekhez (mint parancsnokságok rendőr(fő)kapitányok, községben községi elöljárságok (választott parancsnokok) alatt alakulsok tartoznak, Magánosok által felállitott bármely fajta népőrségek csak az esetben számithatnak a nemzetőrség fogalma alá, ha ezek a nemzetőrségi szervezettel szemben alárendeltségi viszonyba lépnek és szoros kapcsolatba kerülnek. A nemzetőrség tagjai számára rendszeresitett napidijat pótdijak a következő szolgálatot ellátó szervezetek számithatók fel: [illegible] zetőrségi szolgálatot teljesitő katonai csapatokból alakult osztagok, 3, katonai rendőrségből alakult karhatalmi osztagok, 4, csendőrség, 5, rendőrség; 6 határrendőrség, 7, pénzügyőrség, 8, állami erdőőrök. Az egyébre megszabott karhatalmi napi pótdij tiszteknek (tiszteseloknek) 30, legénységnek 20 korona, mely az illetékeiken felül folyositandó. Ezen napi pótdijak az eskütétel napjától illetékesek és 10—10 naponként utólag fizetendők ki. Amig a jelenlegi válságos viszonyok tartanak, fenti illetékeken felül mindenkinek laktanyaszerü elhelyezés és közétkezés is illetékes a katonaság részére legujabban meghatározva volt kiméretben. Az ebből felmerült összes költségek a hadügyi tárca terhére számolandók el és a számadó testtel nem biró szervekné! szükség esetén a városi tanács illetve községi elöljárságok által hitelezendők, A korábbi felhivásokban hirdetett dijazások érvénytelenek. Ezen rendeletem falragaszok utján és egyéb szokásos módon közhirré teendő.

Magyar Hadügyminiszter.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

11791 1918 közél. sz.

Hatósági hirdetés.

Tudomásulvétel végett közzéteszem a magyar hadügyminisztertől 28646 szám. 4. a. 1918. számu körrendeletét.

Szfehérvár, 1918 november 7.

Dr. Saára Gyula sk.
polgármester.

A magyar hadügyminiszter 28646 szám. 4. a. 1918. számu körrendelete katonai kincstári üzemekben alkalmazott munkások dijazása.

Valamennyi kerületi katonai parancsnokságnak alárendelt helyeiken.

Körrendelet.

Az összes katonai kincstári üzemekben szakszerü jutalmazás figyelembevételével munkások dijazására elrendelem, hogy illetékük oly összegre vegyétek fel, mint amiket hasonló képesitéssel biró és parancsnokságban dolgozó munkások helyi szokás szerint kapnak.

Jelen rendeletem 1918. évi november hó 1-elején kezdődőleg lép érvénybe és irásban a kerületi katonai parancsnokságnak szóló egyidejüleg a Budapesti Közlönyben is közzétetett.

Budapest, 1918 november 5.

Magyar hadügyminiszter.

Szfehérvár szab. kir. v. polgármesterétől.

544 1918 közél. szám.

Hatósági hirdetés.

Tudomásulvétel és pontosbetartás végett közzéteszem a miniszterminisztertől 4005 1918 M. E. számu rendeletet.

Szfehérvár, 1918 november 5.

Dr. Saára Gyula sk.
polgármester.

A miniszterelnök 4005 1918 M. E. számu rendelete a közfogyasztásra rendelt élelmi, vagy élvezeti cikkek kéjnyereségszerü [illegible] nak korlátozásáról.

A miniszterelnök [illegible] tár. s. 635. szám. kivüleles intézkedéseiről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli.

1. §.

Olyan esetekben, amikor az érvényben álló jogszabályok értelmében az eladó a vevő kéjsedelme miatt jogositva van az árut szabad kézből, vagy nyilvános árverés utján eladni, az eladó a jelen rendelet életbelépésétől számitott 3 hónapon belül ezt a jogát nem gyakorolhatja, ha a vétel tárgya közfogyasztásra rendelt élelmi, vagy élvezeti cikk (termény, must, bor, borpárlat stb.) és gyors romlásnak veszélyétől nem kell tartani.

Az eladó ez alatt az idő alatt is köteles az érvényben álló jogszabályok szerint az áru megőrzéséről a romlástól való megóvásáról gondoskodni.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1918 november 5.

Károlyi Mihály s. k.
miniszterelnök.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

Ad. 11400 1918. sz.

Hatósági hirdetmény.

Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 140020 1918. számu rendelete 150 w gondban [illegible] csőves tengeri komingens most mar biztositva van azért, és azon termelők szállitsák be tengeri, akik termény felesleguket önként Weisz és Tull H. T. országos céghez beszámitás és felajánlották és szükséget is kapta.

Az önkéntes felajánlott tengeri elszállitásához szükséges vasutasság napjaiban 6 wagont biztosit a hatóság rendelkezésére.

Érintetlen tehát azon gazdaságok, akik tengeri termésüket Weisz és Tull H. T. országos céghez beszámitás nélkül felajánlották és szükséget kapták, hogy a szállitást megkezdik.

Székesfehérvár 1918 november 9.

Dr. Saára Gyula
polgármester

APRÓHIRDETÉSEK.

Akácvirág és lépesméz kisiny-ben is kapható Pollermann mézkészitő, Pályaudvar-utca 28.

Lakatosokat, kazánkovácsokat és napszámosokat felvesz a székesfehérvári Déli vasuti műhéz igazgatóság.

Szőlő, [illegible] hajtásra Fehérvár-ban eladó. Érdeklődni lehet: Vár-körut 41.

Pergetett méz kisinyben is kapható: Vár-körut 41.

Bejáró jó hizetéssel, lakással Palotai-u. 21. sz. a. jobbra.

Gyári munkások felvétetnek a villamos telepen.

Penzbeszedő, aki szamadásban jártassággal bir, felvétetik a villanytelepen.

Vénusz-szinház

Szerdán és csütörtökön.
november 13 és 14 én:

Vége a komédiának.

Dráma 3 felvonásban.
Főszereplő Thea Loos.

Az enyém leszel.

Vigjáték 3 felvonásban
Főszereplő Eisenbacht

Előadások: 6 és 8 órakor.

Apolló-szinház.

Szerdán és csütörtökön.
november 13 és 14 én:
Irodalmi filmattrakció!

RANG és MÓD

Szigeti József hires szinműve 4 felv.
Főszereplők *Haraszthy Mici, Mattyasovszk Ilona, Kürthy György, Szerémy Zoltán.*
Kiegészitő műsor!
Előadások 6 és 8 órakor.

Urbanus Egyházmegyei Könyvnyomda Székesfehérvár.